Korte samenvatting van literatuur rond mondkapjes en gedrag 2 oktober 2020

Corona gedragsunit - (10)(2e)
Zie excel bestand voor meer literatuur details rond type studie, context en bevindingen.

Schijnveiligheid
Uit de eerdere memo uit augustus 2020 bleek geen bewijs voor het bestaan van schijnveiligheid, eerder aanwijzingen dat er een positief verband is tussen het dragen van een mondkapje en andere preventieve gedragingen.
Uit nieuwe studies, waaronder studies in winkelstraten in Nederland door het NSCR, blijkt geen nieuw bewijs voor risicocompensatie wat betreft afstand houden en gezicht aanraken (zowel onder verplicht en vrijwillig dragen condities) (Liebst and Lindegaard 2020, NCSR 2020, Rosenkrantz Lindegaard and Liebst 2020) (Betsch, Korn et al. 2020, Doung-Ngern, Suphanchaimat et al. 2020). Uit observationele data bleek een afname van risicovol aanraken van het gezicht (T-zone) bij het dragen van een mondkapje. Dit bewijs is echter niet sterk (d.w.z. geen randomized controlled trials, maar observationele veldstudies, een case-control studie en observationele vragenlijst studies).

Effect van verplichtstelling/ aanbeveling

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat er bij verplichtstelling van mondkapjes (in publieke ruimten) een toename is in het dragen hiervan en een positief verband met mondkapjes gebruik (zowel uit video observaties als zelfgerapporteerde data) (Goldberg, Gustafson et al. 2020) (Lindholt, Jørgensen et al. 2020) (Betsch, Korn et al. 2020).

Bij een nieuw ingevoerde aanbeveling bleek er een toename in de stijgende trend van zelfgerapporteerde aandacht voor mondkapjes, hygiëne en afstand houden (Lindholt, Jørgensen et al. 2020) en zelfgerapporteerd dragen van mondkapjes (Mohammed, Johnston et al. 2020).

Factoren die samenhangen met de naleving: vertrouwen in de nationale gezondheidsdienst en infectieziekten experts (Goldberg, Gustafson et al. 2020), maar ook de waargenomen bedreiging en eigen effectiviteit (Lindholt, Jørgensen et al. 2020). Bij een Canadese wijziging van standpunt door de overheid waarbij mondkapjes werden aanbevolen bleek dat er naast de toename in mondkapjes gebruik een piek was toen mondkapjes werden aanbevolen. Hierbij speelt mogelijk ook de rol van volksgezondheidexperts die mondkapjes gebruik gingen aanbevelen (Mohammed, Johnston et al. 2020). Uit een Duitse studie bleek dat deelnemers een verplicht mondkapjesbeleid eerlijker vonden dan een vrijwillig mondkapjesbeleid, vooral deelnemers die tot een risicogroep behoorden (Betsch, Korn et al. 2020).

In Nieuw Zeeland, waar mondkapjes nog niet aangeraden werden, bleek dat het zien van de beschermingsmaatregelen als effectief positief verband hield met het dragen van een mondkapje (Gray, MacDonald et al.). Uit Amerikaans onderzoek bleek dat de meeste deelnemers sterk geneigd waren een mondkapje te dragen als dit zou moeten van de autoriteiten, maar dit hing wel sterk samen met leeftijd en de waargenomen effectiviteit van mondkapjes (Knotek II, Schoenle et al. 2020)

Correct gebruik
Uit twee Nederlandse onderzoek door NSCR bleek uit video observaties dat 67% (bij verplicht dragen op straat) en 80% (bij vrijwillig dragen) van de mondkapjes dragers dit correct deed. Een andere studie uit Hawaii laat soortgelijke percentages zien (Tamamoto, Rousslang et al. 2020).

Informeren

https://www.bi.team/blogs/how-to-wear-a-facemask-results-from-an-experiment-with-4099-uk-adults/

Een onderzoek door BIT UK onder 4099 Britse volwassenen liet zien dat recall van de drie infographic ontwerpen zoals hieronder weergegeven het goed deden wat betreft recall van de belangrijkste stappen van een mondkapje correct gebruiken, en positieve houding (betrouwbaar en gemakkelijk te begrijpen) naar het design toe (BIT UK 2020). Samengenomen hadden zij 82% recall score (tegenover 77% recall bij mensen zonder infographic of mensen die gov.uk begeleiding hadden gelezen)

BIT

WHO

SMOH

Een studie waarbij deelnemers (random gekozen) wel of niet een Duitse vertaling van een infographic zagen (gemaakt door Prather KA, Wang CC, Schooley RT. Reducing transmission of SARS-CoV-2. *Science*. Published

online May 27, 2020:eabc6197. doi:10.1126/science.abc6197). Deze infographic toont rond het effect van mondkapjes en het zien van de infographic zorgde voor een toename in de zelfgerapporteerde waargenomen effectiviteit van de mondkapjes en kennis over hoe anderen te beschermen, vooral onder deelnemers die in het algemeen tegenstander waren van de maatregelen (Betsch 2020). Zie hieronder de infographic:

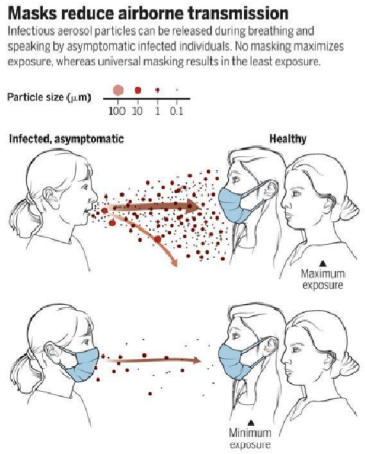

Een online vragenlijst waarin mensen gerandomiseerd bepaalde teksten om o.a. een mondkapje te dragen te lezen kregen, bleek dat er een klein verband was van het benadrukken van collectieve belangen op de intentie tot preventieve gedragingen, waaronder het gebruik van mondkapjes. Er werd geen verband gevonden met het benadrukken van met eigen belangen (van der Linden and Savoie 2020).

Referenties in samenvatting (voor complete lijst, zie excel bestand)

Betsch, C. (2020). "Infographic on SARS-CoV-2 Airborne Transmission Improves Opponents' View of the Benefits of Masks: Evidence from Serial Cross-Sectional and Experimental Data."

Betsch, C., et al. (2020). "Social and behavioral consequences of mask policies during the COVID-19 pandemic." Proceedings of the National Academy of Sciences **117**(36): 21851-21853.

BIT UK (2020). "How to wear a facemask – results from an experiment with 4,099 UK adults." from https://www.bi.team/blogs/how-to-wear-a-facemask-results-from-an-experiment-with-4099-uk-adults/.

Doung-Ngern, P., et al. (2020). "Case-Control Study of Use of Personal Protective Measures and Risk for Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus 2 Infection, Thailand." Emerging infectious diseases **26**(11).

Goldberg, M. H., et al. (2020). "Mask-wearing increased after a government recommendation: A natural experiment in the US during the COVID-19 pandemic." Frontiers in Communication **5**: 44.

Liebst, L. S. and M. R. Lindegaard (2020). "Face-touching as a possible correlate of mask-wearing: A video observational study of public place behavior during the COVID-19 pandemic."

Lindholt, M. F., et al. (2020). "Early adoption of face masks in Denmark during COVID-19: Assessing risk-compensation through psychological predictors, behavioral correlates and interrupted time-series analyses."

Mohammed, A., et al. (2020). "Public responses to policy reversals: the case of mask usage in Canada during COVID-19." Canadian Public Policy **46**(S2): S119-S126.

NCSR (2020). "Mondkapjesplicht | Resultaten Naleving, drukte en social distancing in Amsterdam & Rotterdam."

Rosenkrantz Lindegaard, M. and L. S. Liebst (2020). "Results of the NSCR COVID-19 behavior study (pre-print, version 2)."

Tamamoto, K. A., et al. (2020). "Public Compliance with Face Mask Use in Honolulu and Regional Variation." Hawai'i Journal of Health & Social Welfare **79**(9).

van der Linden, C. and J. Savoie (2020). "Does collective interest or self-interest motivate mask usage as a preventive measure against COVID-19?" Canadian Journal of Political Science/Revue canadienne de science politique: 1-8.